

Opschrift

Vergadering van 22 april 2025

Nummer: 2025_MV_00312

Onderwerp:

Mondelinge vraag van raadslid Julie Steendam: Openbare orde en veiligheid bij de NSV-betoging

Raadslid(-leden):

Julie Steendam - PVDA

Bevoegd: Mathias De Clercq

Omschrijving van de vraag

Toelichting:

Op donderdag 27 maart trok een betoging van de omstreden extreemrechtse studentenvereniging NSV door de Gentse binnenstad, onder de slogan "Generatie Remigratie". De mars werd aangekondigd met openlijke racistische slogans zoals "alle buitenlandse verkrachters buiten".

Meer dan 1.000 burgers en organisaties riepen via een open brief op om deze betoging niet toe te laten. PVDA stelde hierover al verschillende vragen in de vorige commissie. Toen werd benadrukt dat het recht op betogen fundamenteel is, maar ook dat de politie zal optreden tegen haatspraak en intimidatie. Ook werd er gesteld dat de burgemeester en politie alles eraan zullen doen om de openbare veiligheid te garanderen.

Op de avond van de betoging werd de federale politie mee ingeschakeld. De NSV-betoging trok door de Gentse studentenbuurt, deze aanwezigheid intimideerde de passanten in de buurt en zorgde voor een zeer gespannen sfeer. Er circuleren beelden van politie-interventies waarbij omstaanders werden weggeduwd, weggespoten door het waterkanon, en gedwongen op afstand werden gehouden. De politie gaf bij enkele personen zelfs aan dat ze de veiligheid niet konden garanderen. Wat opmerkelijk en zeer zorgwekkend is, gezien het garanderen van de veiligheid de kerntaak van de politie is en de burgemeester hier eindverantwoordelijk is.

De NSV-betoging met de grote aanwezigheid van de politie zorgde bij veel Gentenaars voor een zeer intimiderende ervaring. In de betoging werd zelfs een gemaskerde deelnemer opgemerkt die een nazigroet bracht, terwijl de politie er vlakbij liep. Verschillende getuigenissen melden dat mensen van kleur werden bespuwd en uitgescholden door de deelnemers aan de mars.

Vraag:

Hoe evalueert de burgemeester het politieoptreden tijdens de NSV-betoging, in het bijzonder van de federale politie? Welke lessen werden hieruit getrokken?

Werd er een risicoanalyse opgesteld? En zo ja, werd deze aangepast na de gekende provocerende communicatie van NSV en het bedreigen van studenten de avond voordien?

Waarom koos men ervoor om deze betoging door de studentenbuurt te laten lopen, in plaats van een alternatieve route of een verbod te overwegen? Beschouwt de burgemeester deze route voor een NSV-betoging niet als een provocatie en intimidatie op zich? Waarom werd het NSV toegelaten om door de studentenbuurt langs verschillende kritieke punten te marcheren? Welke alternatieven zijn in dat kader overwogen (vb verbod, tijdelijk plaatsverbod, parcours buiten de studentenbuurt etc)?

Klopt het dat horecazaken werd gevraagd om tijdelijk de deuren te sluiten en dat voorbijgangers langs het parcours aangemaand werden om 'voor hun eigen veiligheid' de omgeving te verlaten? Is de burgemeester van oordeel dat hier het recht op vrije meningsuiting van extreemrechtse, racistische betogers, ondergeschikt is aan het recht van de Gentenaars om zich vrij te bewegen en zich veilig te voelen en te weten in hun eigen stad, of niet?

Hoeveel PV's werden er opgemaakt, en hoeveel arrestaties werden er uitgevoerd bij deelnemers aan de NSV-betoging? Hoeveel PV's werden er opgemaakt wegens het brengen van de Hitler-groet? Hoeveel PV's werden er opgemaakt wegens het gemaskerd rondlopen in de betoging? Waarom greep de politie niet in toen gemaskerde mannen een nazi-groet brachten tijdens de mars? Waarom werden deze personen niet uit de betoging verwijderd? Waarom werden wel tegenbetogers preventief gefouilleerd op bijvoorbeeld bivakmutsen, maar gebeurde dit niet bij de NSV-betogers?

Waarom is er niet opgetreden toen voorbijgangers racistisch beschimpt werden door betogers?

Hoe evalueert de burgemeester zijn beslissing om de NSV-betoging toe te laten, na de racistische oproep van de betoging, de incidenten in de studentenbuurt, de deelname van gemaskerde betogers, het beschimpen van toeschouwers en het preventief wegdringen van omstaanders langs het parcours? Blijft de burgemeester bij zijn standpunt dat het correct was om de NSV-betoging toe te laten?

Welke lessen trekt het stadsbestuur uit die bewuste avond, zowel inzake openbare ordehandhaving als in het beschermen van fundamentele democratische rechten, inclusief het recht van iedereen op veiligheid, zonder racisme en intimidatie door extreemrechtse betogers.

Antwoord

Zie linken

Raadpleegomgeving - Open Data - Agendapunt

Raadpleegomgeving - Open Data - Agendapunt

Geachte voorzitter, geachte collega's

Op donderdag 27/03/25 vonden twee toegelaten manifestaties plaats.

De eerste aangevraagde en toegelaten mobiele manifestatie van NSV “**Generatie Remigratie**”

De tweede aangevraagde en toegelaten mobiele manifestatie van VZW Vrede/ACV, gesteund door veel middenveldorganisaties “**Solidariteitsparade**”

De politie stelt dat voor de manifestaties op 27 maart er voor de NSV-manifestatie ongeveer een 450 manifestanten aanwezig waren en voor de Solidariteitsparade 1.000 manifestanten.

De politionele voorbereiding van beide manifestaties gebeurde zoals steeds zeer degelijk. Alles wordt immers steeds in het werk gesteld om het recht op betogen te eerbiedigen en tegelijkertijd in te staan voor de handhaving van de openbare orde. Zo stelde de korpsleiding een operationele risicoanalyse op die dagelijks werd geüpdatet op basis van de voorhanden zijnde bijkomende informatie.

Wat de toegestane route van de NSV-manifestatie betreft had de erkende universitaire studentenvereniging in haar aanvraag een parcours in de studentenbuurt opgenomen.

Deze route werd door de politie in overleg met de organisator omwille van veiligheidsredenen gewijzigd.

Zo aanvaardde de politieleiding een aantal kritieke punten die door de erkende studentenvereniging in het parcours van de manifestatie ‘Generatie remigratie’ werden opgenomen zoals de Halfvastenfoor, de Overpoort, de Rozier, het Graaf Van Vlaanderenplein niet.

Het in overleg met de organisator gewijzigd parcours werd positief geadviseerd door de korpsleiding.

Wat de vraag betreffende de politie-inzet, het ingewonnen juridisch advies en de totale kostprijs betreft, geeft de politieleiding mee dat het te complex is om alle aspecten van de voorbereiding, de coördinatievergaderingen, het volgen van social media, overleg met andere politiezones enz. te berekenen. De korpschef benadrukt dat dergelijke grote ordediensten steeds een grote inzet van personeel vergt met bijhorende kost.

Inzake het verloop van de avond zelf, beantwoord ik hierbij de punctuele vragen van de collega’s raadsleden.

De politie heeft geen kennis van een feit van belaging van een klant van een horecazaak. Indien personen slachtoffer werden van agressie en/of belaging door manifestanten, konden en kunnen deze daar steeds aangifte van doen bij de politiediensten.

M.b.t. de vraag of de politie de horecazaken langs de route van de solidariteitsparade de raad gaf om de terrassen leeg te houden en de klanten binnen in de zaak te houden, stelt de politie dat zij dat aan één uitbater hebben gesuggereerd maar niet hebben opgelegd.

De politie stelt formeel dat zij de horecazaken niet hebben gevraagd om tijdelijk de deuren te sluiten en geen voorbijgangers langs het parcours aangemaand hebben om ‘voor hun eigen veiligheid’ de omgeving te verlaten.

Aan twee horecazaken gaf de politie op vraag van de uitbaters de nodige informatie m.b.t. de NSV-manifestatie en op hun vraag wat men het best kon doen om problemen te vermijden, deelde de politie mee dat zij om moeilijkheden te vermijden het best hun cliënteel binnen zou houden om wederzijds provocaties tussen de beide doelgroepen te vermijden. De zaakvoerders konden zelf beslissen wat ze met deze informatie deden. De korpsleiding stelt verder dat de realiteit uitgewezen heeft dat iedereen vrij kon gaan en staan waar men wou.

De politie heeft door haar verhoogde aanwezigheid op het terrein ervoor gezorgd dat er geen directe confrontaties tussen de beide doelgroepen konden plaatsvinden.

Wat de vragen m.b.t. de uitgevoerde controles door de politie betreft geeft de korpsleiding mee dat de politie over informatie beschikte waaruit bleek dat zowel uit Leuven, Brussel, Luik, Antwerpen manifestanten met minder goede bedoelingen richting Gent kwamen en het verstoren van de openbare orde duidelijk voor ogen hadden.

De korpsleiding heeft in functie van de handhaving van de openbare orde beslist om aan de treinstations de personen te controleren die door de andere politiezones werden aangeduid als gekend als ordeverstoring manifestanten. Indien zij geen bezwarende materialen bij zich hadden dan mochten zij onmiddellijk terug beschikken.

De politie stelt dat zij bij beide manifestaties steeds ingegrepen hebben wanneer manifestanten trachten hun gelaat te verbergen. Wanneer buffs, hoodies, bivakmutsen etc... op bepaalde momenten omhoog werden getrokken of werden aangedaan, werd regelmatig door de politie bevolen deze terug naar beneden te doen.

Verder werd op zaterdag 29 maart een proces-verbaal opgesteld n.a.v. het uitbrengen van een Nazi-groet. Op het moment van de manifestatie zelf, is dit niet opgemerkt door de politiediensten. Het opsporingsonderzoek n.a.v. van dit feit is onder leiding van het parket Gent lopende.

De korpsleiding stelt dat de politiemedewerkers en de leidinggevenden aanwezig op het terrein tijdens de NSV-manifestatie niet hebben vastgesteld dat er individuen beschimpt, belaagd, onheus, racistisch werden behandeld. Tegelijkertijd benadrukt de korpsleiding dat dit door de hectiek van de manifestatie ook niet mogelijk is om dit altijd te detecteren.

De politie voerde 27 bestuurlijke aanhoudingen uit.

Wat de vragen inzake het toelaten van de NSV-betoging betreft en of ik bij mijn standpunt blijf dat het correct was om de betogingen toe te laten, beklemtoon ik opnieuw dat Gent een stad is waar er geen plaats is voor discriminatie, racisme, seksuele intimidatie of grensoverschrijdend gedrag.

Mensenrechten worden door dit college hoog in het vaandel gedragen. Zo zal u in het bestuursakkoord ook gelezen hebben dat we in Gent de mensenrechten verdedigen.

Daaronder valt ook het recht om te betogen, als een exponent van de vrijheid van vergadering en vereniging. Samen met de vrijheid van meningsuiting vormt dit één van de fundamentele van een democratische samenleving.

Zowel naar het Europees als naar nationaal recht zijn deze rechten echter niet absoluut, en kunnen ze onder zeer strikte voorwaarden worden beperkt.

Dergelijke beperkingen van het recht om te betogen moeten steeds beantwoorden aan het wettigheidsbeginsel, het legitimeitsbeginsel en de vereiste van noodzakelijkheid in een democratische samenleving. En dat is en blijft geen gemakkelijke afweging collega's raadsleden.

Een betoging verbieden omwille van de mening die er uitgedragen wordt, ook als deze verwerpelijk is, kan met andere woorden niet. Enkel wanneer er concrete gegevens voorhanden zijn dat de openbare orde daadwerkelijk verstoord wordt of verstoord dreigt te worden, kan er ingegrepen worden. Die waren er volgens de politiediensten niet.

Er waren volgens onze Gentse politie op het moment van de aanvragen dus geen concrete aanwijzingen dat de materiële openbare orde ging worden verstoord en dat de ordehandhaving een verbod noodzaakte. Daarom werd er in dit geval voor geopteerd om

op voorhand duidelijke afspraken te maken met de organisator van de betoging over wat wel en niet kan, en werd er door de politie op toegezien dat die afspraken nageleefd werden.

Tenslotte wil ik hierin duidelijk zijn, het feit dat een manifestatie werd toegelaten, houdt niet in dat ik achter de mening sta die binnen deze manifestatie zal worden geuit.

Integendeel ik vind de boodschap absoluut verwerpelijk. Ranzig zelfs.

Het toelaten van de manifestatie kadert in het naleven van de mensenrechten, zijnde vrijheid van meningsuiting en vergaderen, haat en discriminatie werden niet toegestaan waarvoor de beperkende maatregelen worden opgelegd.

Er werd ook nav het brengen van de hitlergroet proces-verbaal opgemaakt. De korpsleiding geeft aan dat de op dat moment gekende risico's voldoende werden ingecalculeerd om de beide manifestaties in goede banen te leiden.

Het spreekt voor zich dat de politie niet kon voorzien in onvoorziene omstandigheden en nog niet gekende risicofactoren, maar de politie heeft op basis van de informatiegaring, het opvolgen van de sociale mediakanalen en de ervaringen uit het verleden met dergelijke manifestaties, een ordedienst voorzien die rekening heeft gehouden met de meeste risico's.

Bij nieuwe aanvragen zal de politie op basis van haar politionele vaststellingen en het verloop van de beide manifestaties op 27 maart 2025 op het vlak van de openbare ordehandhaving en de daaraan gekoppelde strafbare feiten, beslissen of de gebeurtenissen op 27 maart haar zal noodzaken om een negatief advies te formuleren bij nieuwe aanvragen.

En tenslotte sta ik nog even stil bij de vraag m.b.t. de klacht die ik als burgemeester indiende tegen de inhoud van de flyer die als oproep voor de manifestatie "generatie remigratie" werd verspreid.

Ik wil nogmaals benadrukken dat ik door middel van mijn klacht wil laten nagaan door een gerechtelijke instantie of de inhoud van dit pamflet aanzet tot haat. En er bestraffend kan opgetreden worden in toepassing van de nationale wetgeving. Ik heb ondertussen vernomen dat het opsporingsonderzoek onder leiding van het parket nog lopende is.
